

CHICAGO FEB 27 1971

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 6

New York, N.Y. - 10001 1971 m.

64 metai

Grand Central
Library
4th Fl.
Box 2221
New York, N.Y. 10017

VASARIO 16 AKTAS. Dailininkas Petras Kalpokas, jautriai mylėjęs Lietuvos gamtą ir žymus meno kūrėjas, padarė šį paveikslą, vaizduojantį Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą Vilniuje, Lietuvos sostinėje, 1918 metų vasario 16 dieną. Centre dr. Jonas Basanavičius skaito Nepriklausomybės aktą, Lietuvos Valstybės Tarybos nariai, šį aktą pasirašiusieji: pirmoje eilėje sėdi, kaireje - Jurgis Šaulys, Stasys Narutavičius, kun. Kazimieras Šaulys, dešinėje sėdi - kun. Vladas Mironas.

Petras Klimas, Antanas Smetona, kun. Justinas Staugaitis ir Jonas Vileišis. Stovi, iš kairės - Kazys Bizauskas, Donatas Malinauskas, Jonas Vailokaitis, kun. Alfonsas Petrulis, Saliamonas Banaitis, dešinėje - Pranas Dovydaitis, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šemas, Jonas Smilgevičius, Mykolas Biržiška ir Steponas Kairys. Šis paveikslas ir dabar kabo Lietuvos Atstovybės rūmuose Washingtone.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVIESA

Kiekvienais metais mes tolydžio nutolstame nuo didžiosios datos - 1918 metų vasario 16. Ir toji diena tolsta į istorinę praeitį. Bet šios dienos reikšmė anaipol nemenkeja, bet pasilieka giliai prasminga visų lietuvių, kur jie bebūtų, gyvenime.

Senajoje Lietuvos sostinėje - Vilniuje, susirinkusi Lietuvių Tautos Taryba paskelbė nutarimą, kuriuo atstatoma Lietuvos valstybės nepriklausomybė. Susirinkę vyrai nedideliame skaičinyje ir mažame kambaryje, be kokių nors puošnių iškilmių, visai paprastai padarė šį pareiškimą. Bet jo reikšmė buvo, yra ir bus visada nepaprastai didelė. Nepriklausomybės paskelbimas buvo išskirtinos drąsos žygis. Tam pasiryzimui, be pačių lietuvių, juk niekas nepritare. Atvirkščiai, jam visi kaimynai, visos mus supančios tautos ir visos politinės pajėgos buvo griežčiausiai priešingos. Bet Vasario Šešioliktos akto skelbėjai neturėjo mažiausių abejonių, jų drąsa buvo paremta giliausiu įsitikinimu, jog jie kalba visos lietuvių

tautos lūpomis ir atlieka būtiną ir neatidėtiną žygį lietuvių tautos likiminėje kovoje, dėl tolimesnės lietuvių tautos kūrybinės pažangos.

Ir nuostabių vieningumu lietuvių tauta priėmė Nepriklausomybės paskelbimo idėją. Iš to sekė visi tolimesni Lietuvos valstybės atstatymo darbai, pasiaukojantis darbas stiprinant valstybę viduje, o ypatingai gausūs pirmųjų savanorių pulkai, kurie kruvinose kovose stoji naujai atsikūrusią valstybę ginti nuo gausių anais laikais pasireiškusių priešų, siekusių sunaikinti mūsų žmonių troškimą laisvai gyventi.

Darniai ir vaisingai vyko Lietuvos respublikos nepriklausomas gyvenimas, kol neatėjo didžiųjų nelaimių metai, kurie sugniuždino taip puikiai pradėtą darbą. Ir lietuvių tauta atsidūrė eilėje labiausiai nukriaustų Europos tautų tarpe.

Vasario Šešioliktos dvasia, jau mums nutolus nuo tos dienos, tebėra lygiai gyva ir stipri kiekvieno lietuvių širdyje, kaip ji

buvo istorinę vasario 16. Toji nepriklausomos tautos idėja ir šiandien apsprendžia Lietuvos sūnų ir dukrų galvojimą ir darbus. Toji pati laisvės troškimo dvasia veikia ir šiandieną jaunus lietuvius, siekiančius laisvės, pasiryztančius net gyvybę statyti į mirtiną pavojų, bet nelikti svetimoje vergijoje, nepasiduoti užplūdusių gaujų valiai, o siekti tos laisvės ir savarankaus gyvenimo, koks prieš akis spindejo garbingiems lietuvių tautos vyrams, pasirašiusiems Lietuvos Nepriklausomybės aktą Vilniuje.

Toji galinga jėga veiks ir tolimiausioje ateityje, nors nuo anos datos praeis metų, metai, nors pasaulyje siaustų mums priešingos užmačios!

P. Varejė

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidentas

Tėvynė

LIETUVIŲ AMERIKOS ORGANAS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 3, 1879.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriu išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senąsias adresus ir
nurodyti naujo adresą pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Reiškiniai, verčia pagalvoti

Jau keletas metų vakarų pasaulyje spauda ir visuomenė jautriai priima žinias iš Maskvos, apie tai, jog visa eilė rusų intelektualų, rašytojų, dailininkų ir net artistų reiškia griežtus protestus prieš Kremliaus pastangas varžyti laisvę kūryboje bei politiniame gyvenime. Visi žinome vardus tokių rašytojų, kaip jau miręs Pasternakas, dabar varžomas Solženicinas, kuris net Nobelio premijos bijojo važiuoti atsiimti į Stokholmą, nesitikėdamas, jog jam būtų leista sugrįžti atgal į tėvynę. Koncentracijos stovyklose, o kiti bepročių namuose kenčia tik dėl to, kad išdrįso savo laisvą nuomonę pareikšti ar dėl laisvės kūryboje, ar įvertinant Kremliaus žiaurų elgesį Čekoslovakijoje. Daug yra nukentėjusių ir jų visų čia nesuminėsi. Pakanka priminti Danielių Siniavskį, poetę Galanską, akademiką Sacharovą, generolą Grigorenko ir pagaliau, istoriką Amalriką, kuris savo veikale suabejojo ar sovietai išters iki 1984 metų. Jų nusikaltimai niekur kitur nebūtų baudžiamojo pobūdžio. Nes jie pasireiškė arba demonstracijomis, arba kūrybiniais raštais.

Iki šio laiko vakarus nebuvo pasiekusi jokia menkiausia žinėlė, kad Vilniuje ar kitur Lietuvoje būtų pasireiškęs menkiausias protestas prieš veikiančią režimą. Joks rašytojas, dailininkas ar mokslininkas nepakėlė savo balso. Viešpatavo tylą. Dažnas galėjo pagalvoti, nejaugi ten įsigalėjo Kremliaus režimui besąlyginis paklusnumas? Ko ten trūko, ar drąsos, ar asmeninio savarankumo? Atrodė, jog visi išmokslinti ir kūrybiniai sluoksniai, kurių esama ten nemaža, laikosi Kremliaus rikiuotėje ir mažiausio savarankaus galvojimo nebando pareikšti.

Ir toje tyloje staiga girdime išsiskleidusią eilę pačių griežčiausių protestų prieš viešpa-

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* KULTŪROS KLUBO Bostone susirinkime sausio 23 d. dr. P. Kaladė kalbėjo apie nepaprastai spartų žmonių daugėjimą ir sintetinį maistą. Paskaitininkas buvo atnešęs ir pavyzdžius dirbtinio maisto, kaip dirbtinis kumpis, kalakutas.

* A. BALTUONIO drožinių paroda bus kovo 13-14 dienomis Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., o dailininko V. K. Jonyno paroda ten pat bus kovo 27-28 dienomis.

* NEW YORKO GUBERNATORIUS N. Rockefelleris, paskelbęs \$ 8.45 bilijonų biudžetą, truks pinigų ir jo nusistatymu teks New Yorko gyventojams mokėti didesnius mokesčius. Prie pokelio cigarečių teks primokėti 3 centai, prie degtinės bonkos 10 centų ir t. t.

* ANTANAS STANKEVIČIUS, Welland, Kanadoje, ilgus metus dirbo Nickel bendrovėje ir pasiekė savo darbe visuotino pripažinimo. Dabar jam išeinant į pensiją fabriko vadovybė padarė iškilmes ir jo tautinį susipratimą pagerbdami į šias išleistuves pakvietė taip pat ir daugiau lietuvių.

* HAMILTONE įsteigtas naujas mergaičių choras, kuriam vadovauja V. Verikaitis iš Toronto.

* ANTROJO KAIMO vaidintojai, kurie išpopuliarėjo savo satyriniais pastatymais, atliko Lietuvių Operos Chicagoje baliaus programą.

* DAINININKĖ PRUDENCIJA BIČKIENĖ dalyvaus Jokūbo Stuko programos "Lietuvos Atsiminimai" 30 metų sukaktuvių baliuje, kuris įvyks balandžio 24 d. Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, N.J.

* DAILININKAS VIKTORAS PETRAVIČIUS, Vyt. Martinaitis ir Jonas Bajorūnas paskirti teisėjais Meno sekcijoje jaunuolių varžybose.

taujančią didžiausią priespaudą balsų, ir tie balsai paremti net aktyviais veiksmais. Mus visus jaudino Brazinskių mirtino pavajaus žygis, Kudirkos tragedija ir pagaliau liūdniausia pasibaigęs Vytauto Simokaičio bandymas pasiekti laisvąjį pasaulį.

Kas tie jauni žmonės? Jau iš pirmo žvilgsnio tenka pasakyti, jog jie nepriklausė intelektualiniams sluoksniams. Greičiausia juos galima priskirti tai didelei Lietuvos žmonių kategorijai, kurią Maskvos pavyzdžiu Vilniuje dabar apibūdina, kaip "Liaudies sūnūs". Taigi, atrodo, kad didysis pasiryžimas ir drąsa pirmiausia pasireiškė žemesniuose, daugiausia gausiuose Lietuvos sluoksniuose. Iš ten iškilo paprasti, bet giliai pasiryžę laisvės siekti jaunuoliai.

Tai reikšminga, ir tenka rimtai vertinti šiuos jaunuolių lietuvių polėkius. Gaila jų. Bet jų aukos nedings užmirštyje.

TĖVYNĖ 2.

* POETO OSKARO MILAŠIAUS dar ne spausdintą veikalą "Saul de Tarse" išleidžia prancūzų knygų leidykla. Tai yra keturių paveikslų misterija, kurią O. Milašius parašė 1913 metais.

* STAMFORD, CONN. Lietuvių Moterų Federacijos klubas, tai viena veikliausių vietos organizacijų. Klubas daro susirinkimus kas mėnesį ir kalba ne tik apie klubo reikalus, bet svarsto plačius lietuviškos veiklos klausimus.

* PIANISTAS ANTANAS SMETONA vasario 22 d. koncertuos New Yorke, Tully Hall, Lincoln Center.

* KAZIUKO MUGĖ New Yorko skautai ruošia Maspetho parapijos salėje kovo 7 d.

* BIRBYNĖ, Toronto tautinis ansamblis, rengiasi atvykti į New Yorką ir gegužės 1 d. pirmu kartu pasirodyti New Yorko lietuviams.

* KĘSTUČIO MIKLO pastangomis, Vasario 16 diena bus atžymėta kai kuriose Long Island vietovėse, kaip Mineola, Manhasset, Hempstead, Oyster Bay ir Riverhead miestuose.

* PIKELIŲ kultūros namuose netoli Mžeikių, įsteigta, kaip vietos spauda skelbia, senovinė svetainė. Svetainė dekoruota pagal pasaką - "Eglė, žalčių karalienė". Esančios ąžuolinės durys sunkia geležim kaustytos, siena papuošta paprastais lauko akmenimis. Svečius džiugina židinys, kuriame pleška beržinės malkos... Ten ilgas bočių stalas, o sėdėti galima ant paprastų kaladžių. Eglės pasaka vaizduojama visa eile juodos geležies ornamentų.

* BRONĖ BUIVYDAITĖ, vyresnės kartos rašytoja ir poetė sulaukė 75 metų. Ta proga Anykščiuose, kur ji gyvena, įvyko jos pagerbimas. Kadangi ji daugelį metų mokytojavo, tai į šias iškilmes atvyko nemaža jos buvusių mokinių. Dabar Buivydaitė pensininkė.

* MAIRONIO PARKO salėje, Worcester, Mass. Lietuvių Labdaringos draugijos valdyba turėjo draugiškus pietus. Buvo pasakyta visa eilė kalbų ir pasidžiaugta, kad pastarojo laiko jaunų lietuvių pastangos pasiekti laisvę ir jų nelaimės žymiai suartinavo visus lietuvius.

* ROCHESTER N.Y. Nepriklausomybės šventė bus vasario 21 d. Šv. Jurgio parapijos salėje.

giving
BLOOD
sav lives

United States Postage
6

Lietuviškos šeimos vėjus vyksta iki Vasario 16 dienos

Greitai atsiliepkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kuri dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Worcester, Mass.

Apie Adoma Miliauska

Adomui Miliauskui išsiskyrus iš gyvųjų tarpo, turiu pasakyti, jog labai gaila gero bičiulio. Buvo labai geras ilgų metų draugas. 1915 metais man apsigyvenus Worcesteryje, aš jį jau radau šiame mieste ir mes greitai suartėjome dirbdami lietuvišką darbą. Jis iš Worcesterio pateko į Amerikos kariuomenę pirmojo karo metu.

Iš kariuomenės į Worcesterį jis jau nesugrįžo. Reikia paminėti, jog iš Lietuvos jis atvyko ne į Waterbury, bet į Worcesterį. Čia buvo daugiau Miliauskų, jo giminaičių. Pavyzdžiui - Juozas Miliauskas po pirmojo karo išvyko į Lietuvą. Kiti jau mirė. Su Adomu Miliausku pasikeisdavom laiškais.

Praeitą vasarą, sugrįžęs iš New Yorko SLA 56to Seimo, Worcesterio delegatas Antanas Tamkus parvežė man gerus linkėjimus nuo mielo bičiulio Adomo. Vėliau aš jam rašiau laišką, bet atsakymo negavau.

Ilsėkis ramiai šios šalies šaltam kelyje.
J. Krasinskas

PRANEŠIMAS SLA 57 KUOPOS NARIAMS

Pakeistas susirinkimų laikas ir valanda. Dabar susirinkimai vyks kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 2 val. popiet, Lietuvių Piliiečių Klubo patalpose, 67 Vernon Street, Worcester, Mass.

Nariai prašomi atsiminti dieną ir valandą. Labai patogus, dienos metu, laikas dalyvauti susirinkime.

Worcesterio Lietuvių Draugijų Taryba ruošiasi paminėti Lietuvos Nepriklausomybės 53-čiasias sukaktuves vasario 14 dieną. Dėl Lietuvos laisvės žuvusiems bus laikomos iškilmingos pamaldos Vilniaus Aušros Vartų parapijos bažnyčioje 7 val. ryto, o 10 val. ryto bus laikomos mišios Švento Kazimiero bažnyčioje. Čia dalyvaus choras, Lietuvių Karo Veteranai su vėliavomis. Pamokslą sakys klebonas kun. Jonas Jutkevičius.

3 val. popiet, Lietuvių Piliiečių Klubo salėje, 67 Vernon Street, įvyks masinis mitingas. Čia jau bus priimtos rezoliucijos ir atlikta plati meninė programa. Surinktos aukos bus siunčiamos Amerikos Lietuvių Tarybai.

SLA 57 Kuopos Atstovas Lietuvių Taryboje
J. Krasinskas

* WASHINGTONO darbo priežiūros tarnyba paskelbė, kad šiuo metu iš dešimties šios šalies moterų, keturios dirba, tik nesenai iš 10 moterų dirbo tik trys.

Detroit, Mich.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Jonui Atkočiui Lietuvių Namų Draugijos vicepirmininkui iš anksto reikalinga pranešti apie įvykstančius susirinkimus ir posėdžius kad būtų galima patalpas tinkamai prišildyti ir sales sutvarkyti.

LIETUVIŲ NAMŲ Draugijos metinis susirinkimas įvyks vasario 21 d., 11:30 val. Lietuvių Namuose.

STASIO BUTKAUS šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyks ne vasario 21 d., bet vasario 28 d. tuojaus po šaulio Jono Švobos paskaitos. Paskaitos pradžia 12:15 val.

BIRBYNĖS ANSAMBLIS iš Toronto susidedas iš 100 asmenų atvyksta į Detroitą ir išpildys programą Lietuvių Fondo Detroito Vajaus Komiteto ruošiamame koncerte kovo 14 d. Lietuvių Namuose.

BROLIAI ALKEVIČIAI statybos medžiagų sandėlio "Alka" savininkai, Lietuvių Namų stogui uždengti paaukojo visą smalutą popierį \$ 200.00 vertės.

SOFIJA IR ANTANAS VAITONIAI, senios kartos lietuviai, įstojo į Lietuvių Namų Draugiją ir įnešė \$ 100.00.

Dr. Guskytės-Pauzienės ir Vlodo Paužos visuomenės veikėjo sūnus Vladas Pauža pirmuoju mokiniu baigė Cadallac Junior High School.

Antanas Sukauskas, DLOC valdybos vicepirmininkas ir SLA 200 kuopos pirmininkas, pasveiko ir vasario 3 d. grįžo iš Provedancio ligininės namo.

A.a. majoras Anatolijus Rėška, buvęs Radviliškio komendantas, mirė sausio 13 d. ir palaidotas Woodmere kapinėse.

A. Grinius

Wilkes Barre, Pa.

RADIO PROGRAMA MINI TAUTOS ŠVENTĖ

Sekmadienį, vasario 14 d. iš WILK radio stoties (980 kil.), Wilkes Barre, bus transliuojama Lietuvos Nepriklausomybės iškilimams pritaikyta programa.

Programos pradžia 12 val. Minėjimą rengia Wyoming klonyje gyvuojančios lietuviškos organizacijos, būtent: SLA 7 apskritis, LRKSA 5 apskritis, Liet. Bendruomenės apylinkė ir Taurų klubas.

MIRĖ ANTANAS SUGINTAS

Chicagoje vasario 2 d. mirė advokatas Antanas Sugintas. Jis dirbo savo profesijoje, o greta to, buvo aktyvus ir politinėje veikloje, priklausydamas valstiečių liaudininkų sąjungai. Antanas Sugintas gimė 1890 m. gruodžio 19 d. Stungaičių kaime, Tauragės apskrityje. Baigęs teisės mokslus jis dirbo kurį laiką teismo įstaigose, o pastaraisiais laikais vertėsi advokatūra Kaune. Iš jaunų dienų jis priklausė slaptoms lietuvių jaunimo organizacijoms, dalyvavo konferencijose, bendimo metais jau priklausė liaudininkams ir buvo jų vienas žymiųjų veikėjų. Prieš Pirmąjį karą Sugintas buvo Valstybės Dumos nario, jau mirusio, Mykolo Januškevičiaus sekretorium. Gyvendamas Chicagoje rūpinosi savo patrono biografijos parengimu spaudai. Antanas Sugintas buvo trijų pirmųjų Lietuvos seimų atstovas.

Komiteto pirmininkas yra Vytautas Paulauskas, sekretorė Nelė Bajorienė, komiteto nariai - dr. Bronis Kaslas, Matas Zujus, taikos teisėjas Pranas J. Katilius, Adolfas Norvaiša ir Juozas Sakalauskas-Sukalowski.

Programos vedėjas Pranas Katilius. Kalbės nuoširdus lietuvių bičiulis, King's kolegijos profesorius W. Francis Swingle, redaktorius Matas Zujus ir kiti. Meninę programą dalį sudarys patriotinės lietuvių dainos ir muzika.

M.Z.

Boston, Mass.

SLA antros apskrities suvažiavimas įvyks kovo 21, 1971 m., 11:00 val. ryte, Lietuvių Piliiečių Klube, S. Boston, Mass.

Visas antros apskrities ribose esančias kuopas prašome atsiųsti delegatus. Pageidaujami ir svečiai.

Prašome visus anksčiau atvykti, kad galėtume laiku pabaigti visus mūsų darbus.

Po suvažiavimo, 2 val. popiet, bus pagerbtas SLA viceprezidentas Aleksandras Chaplikas, toje pačioje vietoje, trečiame aukšte, Lietuvių Piliiečių Klube.

Sekr. Antonina Audick

* SIMAS KUDIRKA, rašo The Philadelphia Evening Bulletin, "būdamas pavergtos Lietuvos sūnus, nei lašelio neturėjo jausti lojalumo jo pavergėjai - Sovietų Sąjungai".

TĖVYNĖ 3

Vasario 16

LIETUVIAI,

Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį šiemet minėsime sujaudinti ir giliai sukrėsti. Trys, vienas po kito sekę, lietuvių bandymai išsiveržti iš sovietinio tautų kalėjimo įrodė mums ir pasauliui, kad Lietuva, nežiūrint priespaudos, tebėra gyva, o lietuviams laisvė yra brangesnė už viską.

Mes tvirtai tikime, kad visų sovietų pavergtų tautų sustiprėjęs veržimasis į laisvę ir pasaulio viešosios opinijos spaudimas pagreitins komunistinės imperijos žlugimą ir priartins Lietuvai laisvės dienas.

Reikia džiaugtis, kad pastarųjų įvykių paveikti visi laisvojo pasaulio lietuviai, o ypatingai jaunimas, savo greita akcija bei aukomis įrodė, kad Lietuva tebėra mūmose gyva ir kad į jos laisvinimo darbą ateina jaunoji karta. Mūsų nuoširdi padėka ir pagarba jums visiems! Ta proga dėkojame ir visiems nepailstamai kurstantiems lietuviškumo ugnį savose šeimose, vargo mokyklose, organizacijose ir kultūros darbuose. Padėka taip pat skelbiantiems pasauliui Lietuvos nedaliai ir savo aukomis remiantiems Lietuvos laisvinimo pastangas. Gili pagarba ir mūsų pasitikėjimas broliams ir sesėms pavergtoje tėvynėje bei tolimoje tremtyje.

Pastarieji įvykiai, o ypač tragiškas Simo Kudirkos šuolis į laisvę, iškėlė Lietuvos klausimą viso pasaulio viešumai ir kartu mus įpareigojo savo darbais ir aukomis užtikrinti, kad ji nebūtų vėl užmiršta. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas darys visa, kad Lietuvos laisvės klausimas būtų gyvas visur, o ypač ten, kur bus svarstomi Europos likiminiai reikalai.

Lietuviai! Minint šiemet Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį, visų mūsų nežiūrint kur begyventume, įkvėpiančiu ir dėl Lietuvos gyventi paskatinančiu šūkiu tebūnie mūsų brolių iškelta gili mintis, kad už laisvę verta mirti.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

BRANGŪS LIETUVIAI!

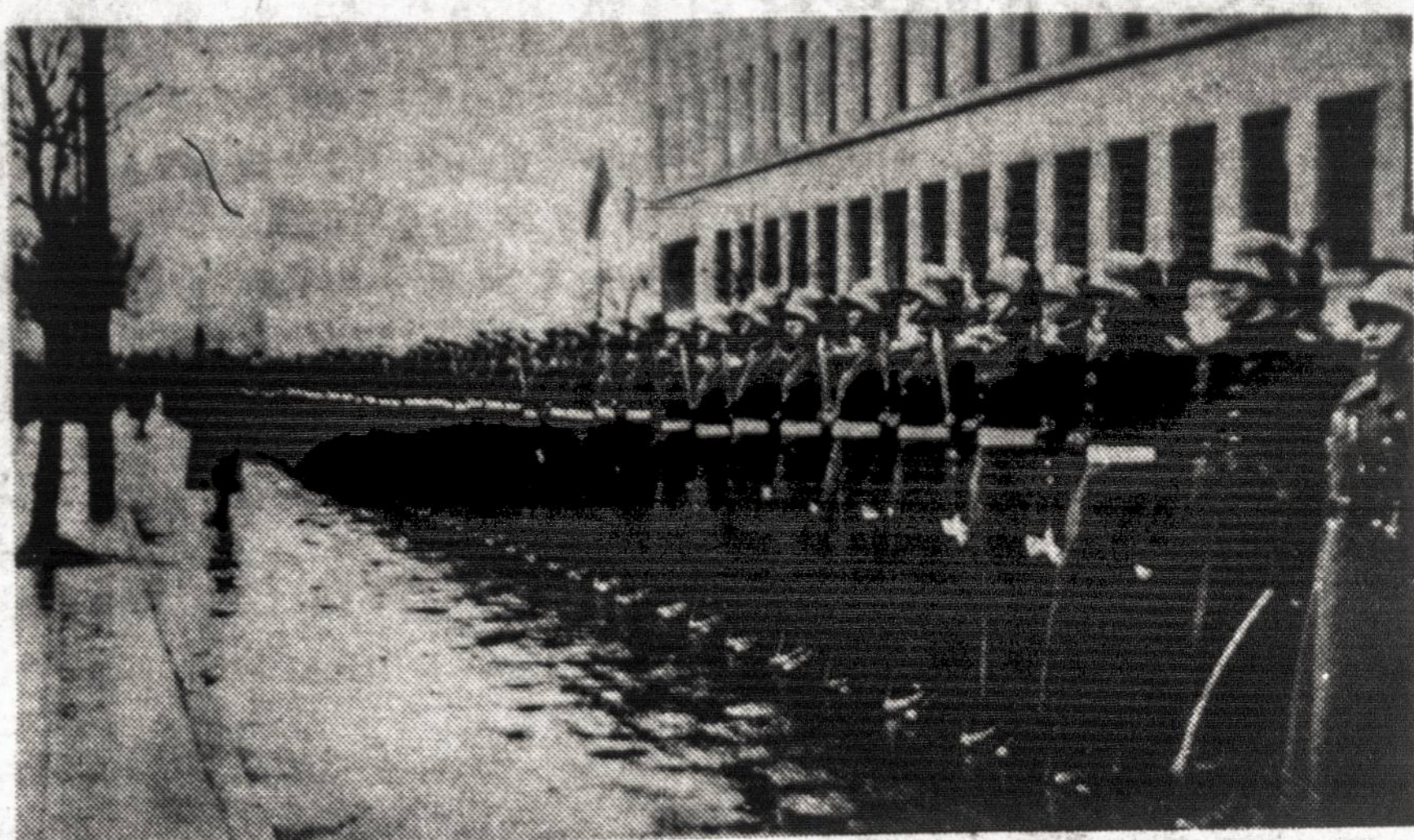
Vasario Šešioliktoji lietuvių tautai yra reikšminga, kaip Nepriklausomos Valstybės atstatymo diena ir kaip nenuilstamos kovos ir laisvės siekių realizavimas.

Sovietų Sąjunga, sulaužiusi visas sutartis ir visus pasižadėjimus, 1940 m. birželio 15 d. gajai augančią valstybę okupavo, broliams ir seserims vėl uždėjo okupanto jungą ir atėmė laisvę bei nepriklausomybę.

JAV Sovietų okupacijos, nepripažino ir šiandieną to nusistatymo oficialiai laikosi.

Dvasios gilumoje lietuviai prislėgti dėl pavergtoje Lietuvoje nuolat tebevykdomo teroro. Okupantas klastoja mūsų istoriją, naikina mūsų lietuvišką kultūrą, mūsų bažnyčias ir net pačius žmones. Tą faktą paliudija nuolatiniai pabėgėliai iš pavergtos Lietuvos. Okupantas siunčia savo agentus į šią laisvą šalį, mus savitarpėje kiršinti

Vasario 16 iškilnėse Kaune, Karo mokyklos kuopa išsirikavusi prie Karo Muziejaus.

ir mūsų kovos pastangas silpninti.

Amerikos lietuviai jautrūs savo brolių sunkiai daliai, nuo pirmųjų okupanto dienų išėjo į kovą padėti savo tautai laisvę ir nepriklausomybę atgauti.

Sujungus savo organizuotas jėgas - Amerikos Lietuvių Taryba vadovauja kovai su sovietiniu okupantu. Kova sunki.

Tad gausiai dalyvaukime Vasario 16 d. minėjimuose, skelbkime Amerikos plačiajai visuomenei okupanto mūsų tautai daromas skriaudas ir vieningai bei gausiai aukokime vedamai kovai finansuoti.

Tik pasiryzimu ir vienybe grąžinsime trispalvę į Gedimino kalną, o Laisvės Varpa į Karo Muziejus bokštą.

Chicago, 1971 m. Vasario 16 d.

Dr. KAZYS BOBELIS

Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas

NAUJI LITUANISTIKOS INSTITUTO NARIAI

Lituanistikos Instituto naujais nariais išrinkti šie asmenys. Jurgis Blekaitis, Anatolijus Matulis, Genovaitė Židonytė-Vebrienė, Antanas Tamošaitis, Česlovas Grincevičius, Julius Slavėnas, Konstantinas Račkauskas, Julius Šmulkštys, Gražina Krivickienė, Ilona Gražytė, Henrikas Nagys, Antanas Rūkštelė, Juozas Žilevičius, Rapolas Krasauskas, Benediktas Mačiuka, Leonas Sabaliūnas ir Vytautas Vardys.

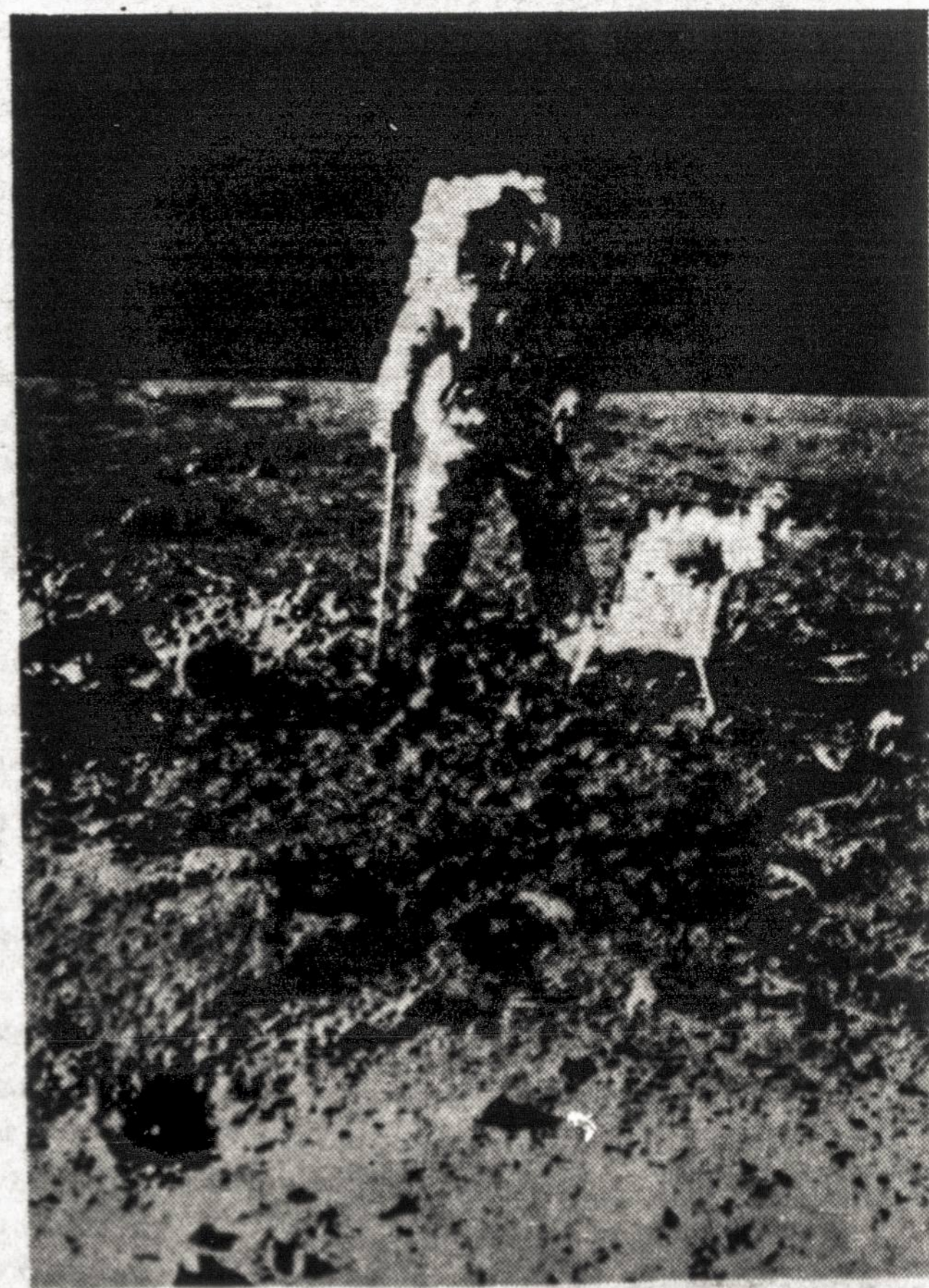
Lituanistikos Instituto pirmininkas yra dr. V. Mačiūnas.

* "SVEIKATA" - tokiu vardu Maskvoje leidžiamas žurnalas ir turi nepaprastai daug skaitytojų - net dešimtį milijonų. Tai aiškina tu, jog visi sovietų leidiniai šio ar kitokiu būdu tamauja partijos propagandai gi čia jokios propagandos, tik straipsniai ir pastabos higienos ir sveikatos klausimais.

Apollo 14 drąsus žygis į mėnulį

Pati Apollo 14 kelionės pradžia nebuvo sėkminga. Astronautai turėjo visą eilę sunkumų. Buvo net pavojus, kad jiems teks grįžti į žemę, nepasiekus mėnulio. Tačiau jų užsispyrimas visas kliūtis nugalėjo. Akivaizdoje grynai techninių kliūčių, kurios tačiau galėjo būti astronautams pavojingos, jų pasiekimai ypatingai stebina pasaulį. Spauda, televizija ir erdvių tyrinėtojai šiam žygiui skiria daug dėmesio.

Apollo 14 maždaug numatytu laiku pasiekė mėnulio paviršių ir pilnai atliko skirtus uždavinius. Astronautas Shepard išlaikė savo amerikoniško sportininko charakterį ir atliko kelis golfo žaidėjo smūgius į kamuolį. Buvo įtvirtinta Amerikos vėliava mėnulio paviršiuje, paimti mėnulio uolų pavyzdžiai, nustatytas veikimas specialių aparatų, kurie siuntinės į žemę įdomias žinias. Beliko grįžti į pagrindinį laivą, kuriuo jie keliaus į žemę. Turint galvoje minėtus techninius trūkumus, susijungimas su pagrindiniu laivu galėjo būti pavojingas. Tačiau viskas sklandžiai pasibaigė ir astronautai pasileido į žemę, kur jų laukia iš-

kilmingas sutikimas, tarp kitko ir pietūs Baltuosiuose Rūmuose.

TĖVYNĖ 4

KAIP REIKIA MYLETI LIETUVOS GAMTA

(Iš praeito numerio)

Visame kairiam Nemuno krantė iki nesenu laikų gausiai augo sirpstai, daug jų augo apie Obelynę, bet pastaraisiais laikais jie ėmė sirgti "olandiška liga" ir dabar masiškai žūva.

Obelynės gyvūnija nėra kuom nors ypatinga, bet nėra skurdi. Miręs mano bendradarbis entomologas A. Palionis dažnai čia lankydavosi ir surinko nemažą drugių rinkinį.

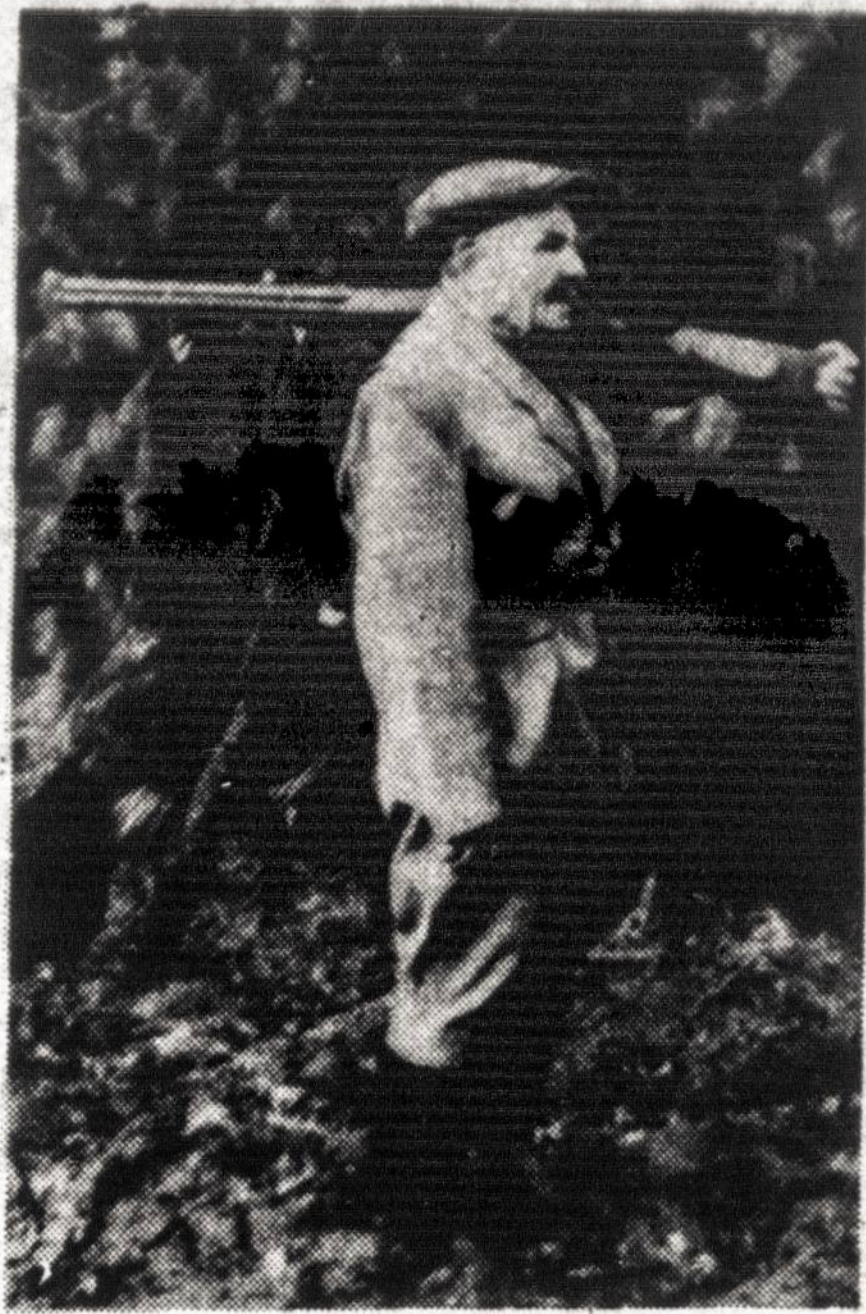
Įdomu, kad Obelynėje retai randame karkvabalių. Gal dėl to, kad peri daug varnėnų (mūsų sode veda vaikus apie 20 varnėnų porų), ir jie karkvabalius išnaikina. Taip pat čia beveik nebūna gudobelinių balutinukų, o kitose Lietuvos vietose jų yra tiek daug, kad visus vaismedžių lapus nuėda.

Obelynėje mėginome auginti šilkaverpius, nes turėjome čia šilkmedžių. Iš grenos (kiaušinėlių) sulaukėm vikšrų ir juos maitinome šilkmedžio lapais. Vikšrai sėkmingai apsišerpė kokonais ir virto lėliukėmis. Šis procesas užtruko šiek tiek ilgiau, negu šiltesniuose kraštuose. Kokono siūlas buvo daugiau kaip 1000 m ilgio. Iš to nedidelio bandymo galima padaryti išvadą, kad galėtume turėti savo natūralaus šilko. Taip pat mėginome auginti ažuolinį šilkaverpį. Tai stambus drugys, o jo tėvynė - Azijos rytai. Ažuolinio šilkaverpio vikšras minta ažuolų lapais. Jo šilkas drėsnis ir gali būti panaudotas techniškams reikalams.

Gerai pasisekė su stimomis. Gavau tris jaunus stimiukus: 2 pateles ir 1 patiną. Mes jas maitinome iš pradžių pienu su žinduku, bet jos labai greitai ėmė skinti įvairias žoles. Žiemą išlaikėme jas aptvertoje vietoje, o pavasarį išvarėme į Kamšos mišką. Patinas t.y. ožys, pridarė mums daug nemalonumų. Būdamas labai jaukus, jis ne tik nevengė žmonių, bet dar puldavo juos. Lankydamas savo stimas, aš turėdavau apsiginkluoti mediniu skydu nuo mūsų ožio. Greit jis sužeidė mūsų laborantą F. Jomantą, kuris turėjo išgultį visą savaitę ligoninėje. O paleistas į mišką, mūsų ožys, išėjęs ant kelio, vis tykodavo praeivių ir juos puldinėdavo. Vieną kartą jis užpuolė mūsų kaimynę, kai ji pasilenkusi daržą ravėjo: suleido ragus į sėdynę. Ji iškėlė man bylą teisme, už šį nemalonumą aš turėjau sumokėti jai 100 litų.

Vėliau į Kamšos mišką buvo paleista daugiau stimų, ir nuo to laiko jų labai pagausėjo. Dabar jų tenai yra daugiau kaip 40. Paskutinė stirma iš Kazlų Rūdos miškų atvežta užpernai, iš pradžių buvo labai jauki, ypač susidraugavo su mano anūkais. Vėliau, kai mes po vasaros atostogų parvažiavome į Kauną, ji sulaukėjo, bet naktį užeidavo į kiemą, pro vartelius net įeidavo į gėlyną ir apėsdavo rožių bei kitų puošnių augalų jaunus ūglius. Žiemą, norėdama patekti į mūsų darželį, sniege ji ištrypinėdavo išstisus takus, bet mes pastatėm netoli dvi ėdžias su šienais ir druska. Ten lankosi ne tik šita stirmelė, bet ir jos laukinės draugės.

Obelynėje netrūksta ir kenkėjų. Iš jų pirmą vietą užima katės. Aplinkinių kaimynų katės žiemą tupi užpečkyje, o, atšilus orui, ypač naktį, bastosi, ieškodamos paukščių

Prof. Tadas Ivanauskas, grįžęs iš sėkmingos medžioklės.

lizdų. Daug smulkių paukščiukų žūva nuo kačių ir kai kurių kitų kenkėjų - šarkų ir kėkštų. Pastaraisiais laikais katastrofiškai sumažėjo strazdų, o juk prieš 30-40 metų Obelynėje ir visame Nemuno pakrastyje jie buvo įprastiniai. Dar vienas kenkėjas pastebetas Obelynėje - tai usurinis šuo. Ir pelės gali būti smulkių paukščiukų priešai. Obelynėje greta įvairių smulkių graužikų - pelių ir pelėnų gyvena gana stambi geltonkaklė pelė. Rudenį šios pelės pasirodo ir gyvenamuose namuose, žiemoja dažnai bičių apgyventuose aviliuose, o pavasarį ieško paukščiukų lizdų, suėda jų kiaušinius ir jauniklius.

Iš paukščių mažiausiai rūpesčių augintojui sudaro visi grūdesiai paukščiai: žaliukės, kikičiai, dagiliai, sniegenos. Juos ir pagauti nesunku, bet daug maloniau užsiauginti jauniklius, nes tada jie būna jaukesni. Šie paukščiai yra geri giesmininkai. Malonūs žmogaus kaimynai yra varnų šeimos paukščiai. Jie pasižymi aukšta psichika, labai pripranta prie žmogaus ir net, panašiai kaip šuo, sugeba atskirti asmenis. Ypač savo intelektu pasižymi kranklys. Greta papūgos tai gal protingiausias paukštis, bet ir varna yra labai protinga. Šie paukščiai yra tinkamas objektas paukščių psichikai pažinti. Šiuo atžvilgiu su varnų šeimos paukščiais galėtų lygintis laukinė žąsis.

Man buvo labai malonu laikyti visokius plėšrius paukščius. Iš jų daugiausia malonumo teikė erelis rėksnys - tai švelnus, pasakyčiau, net inteligentiškas ir mandagus paukštis. Jis labai mėgdavo smulkias varlytes ir visokius vabzdžius, ypač žiogus. Jis pas mane gyveno visiškoje laisvėje ir dažnai mane lydėdavo.

Erelis net suprasedavo, kai aš pasilenkęs jam gaudydavau kokį skanumą ir, priėjęs prie pat rankos, tikrindavo, ką aš pagavau. Šiuo atžvilgiu į jį panašūs buvo suopiai - aš juos laikiau taip pat laisvėje. Pora kartų teko man laikyti vapsvaėdį - jie buvo tokie pat švelnūs paukščiai, sakytum - ne plėšrūnai. Vieną vasarą man buvo atnešta pora jaunų sakalų keleivių, kurių lizdas buvo rastas Rudininkų girioje, netoli senųjų

DIDŽIULĖ LIETUVOS GAMTOS MEILĖ OBELYNĖ - PROF. TADO IVANAUSKO ATŠMINIMAI

Macelių kaimo. Nuo kitų mano laikomų plėšriųjų paukščių jie skyrėsi savo nepaprasta jėga ir drąsa. Jie buvo laikomi narve ir kai vieną kartą į narvą buvo įleistas jaunas kačiukas, mano sakalai bematant jį nugalabino. Gyvatėdį turėjau tik vieną kartą. Jis taip pat, kaip ir minėti sakalai, buvo kilęs iš Rudininkų girios, iš buvusio aukštoje pušyje lizdo. Su juo buvo daug rūpesčių, nes kaip žinoma, šie paukščiai maitinasi gyvatėmis ir kitais ropliais, o tokio lesalo buvo nelengva gauti. Mėginau maitinti jį mėsa, bet, matyt, šis maistas jam netiko, ir jis badavo, kol pagaliau nusibaigė.

Daug džiaugsmo turėjome iš auginamos gervės, kilusios nuo Žuvinto ežero, ir kitos, kilusios iš Ežerėlio pelkių.

Noriu paminėti dar vieną nedidelių paukščiukų gentį, vadinamas medšarkes. Savo vardą jos gavo nuo panašumo į šarkas. Lietuvoje jų yra trys rūšys. Pati stambiausia ir kartu pati rečiausia yra plėšrioji medšarkė. Aš tik vieną kartą radau jos lizdą Lietuvoje. Norėdamas kiek arčiau pažinti šį paukščiuoką, vieną jauniklį paėmiau auginti. Medšarkę laikėme narvelyje, bet ji vieną dieną per mūsų neapsižiūrėjimą paspruko ir nutūpė gretimame medyje. Netrukus, matyt, išalkusi, grįžo į verandą, kurioje buvo jos narvelis ir paėmė iš rankų maistą. Tai buvo pirmas jos protingas patyrimas ir nuo to laiko jis tapo jos įpročiu. Pašaukus "Mečke, Mečke" (taip mes ją vadinome), ji tuoj atskrisdavo į verandą. Maistą mes jai duodavome pincetu, ir dažniausiai ji, net netūpdama, bet praskrisdama, čiupdavo patiektą jai kasnį. Ilgainiui ji ėmė elgtis taip, kaip pridera medšarkėms. Mes davėme jai stambią geltonkaklę pelę. Čiupusi šį didelį laimikį, ji stengėsi kaip nors įtvirtinti jį, kad būtų patogiau išmėsinėti. Pabandžiusi vienoje kitoje vietoje, ji susirado spygliuotą gudobelę ir ten, užsismeigusi pelę ant didelio spyglio, ėmė mėsinėti. Suleisė pusę pelės, o pusę paliko kitam kartui. Ji laikėsi arti namų iki vasaros pabaigos, paskutinį kartą mes ją matėme rugpiučio 13 dieną.

* LITUANUS choras jau dvidešimtį metų veikia Australijos lietuvių tarpe. Anksčiau jo dirigentas buvo muzikas V. Šimkus, o jam išvykus, priešakyje Lituanus choro stoji dainininkė V. Vasiliauskienė. Šiam chorui priklauso 43 dainininkai, 25 moterys ir 18 vyrų.

* ČEKOSLOVAKŲ liberalinių pažiūrų istorikas Jan Sedivy, Maskvos invazijos metu buvo areštuotas ir pasodintas į kalėjimą. Dabar, staiga jis, be teismo ir tardymų, paleistas į namus. Užsienio laikraštinių telefonu klausiamas apie kalėjimo patyrimus, jis atsisakė tuo reikalu kalbėti.

* KOMUNISTINĖ KINIJA pasiuntė savo charges d'affaires - atstovus į tas šalis, kurios pripažino komunistinės Kinijos režimą; būtent: Kanadą, Italiją, Chilę ir Etipiją.

TĖVYNĖ 5

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Elektrorentgenografija

Įprastinė fotografija jau nepatenkina šiuolaikinio mokslo ir technikos, nes jai pagaminti reikia keliolikos ar net keliasdešimties minučių, be to, sunaudojama nemaža brangių medžiagų - sidabro, želatinos, skystų ryškalių. Todėl įvairiose pramonės ir mokslo šakose vis plačiau taikoma elektrografija. Ją išrado JAV inžinierius Chester Carlson 1939 m. Elektrografiniu būdu, kuris paremtas išimtinai fizikiniais elektriniais reiškiniais, ant paprasto popieriaus lengvai gaunamas bet kurio brėžinio, detalės, objekto ar teksto vaizdas.

Pastaruoju metu specialistai vis labiau domisi nauja elektrografijos atšaka - elektrorentgenografija. Ji turi eilę pimybių prieš įprastinę rentgenografiją, paremtą filmais su sidabro bromido sluoksniais. Elektrorentgenografinis procesas tetrunka 2-3 min., o rentgenografinis - nuo 40 min. iki 3 val. Elektrorentgenogramoje matoma smulkesnė, pavyzdžiui, kaulų struktūra, geriau išskiria minkštuosius audinius. Elektrorentgenografijai nereikia nei tamsių fotolaboratorių, be kurių rentgeno kabinetai negali apsieiti, nei brangių skystų ryškalių bei fiksavimo, atpuola ryškinimo, fiksavimo ir bakų džiovinimo, spintų plovimo darbai. Visas elektrografijos procesas "sausas". Todėl ji dar vadinama kserografija: graikiškai kseros - sausas. Elektrorentgeno plokštelės nebijo šviesos, radiacijos, ugnies, todėl joms nereikia specialių priešgaisrinių priemonių ir saugojimo spintų, kaip rentgeno filmams.

Elektrorentgenogramos keliasdešimt kartų pigesnės už rentgenogramas. Tą pačią elektrorentgenografinę plokštelę galima panaudoti iki 1000 kartų ir daugiau, tuo tarpu rentgeno filmą - tik kartą vieną kartą. Be to, perėjus prie elektrorentgenografijos, sutaupoma daug brangaus sidabro, be kurio negalima pagaminti rentgeno filmų.

Elektrorentgenografijos procesas susideda iš šių veiksmų. Pirmiausia plokštelė elektrizuojama, nusodinant ant jos jonus. Žinomi keli elektrizavimo būdai. Praktiškai elektrizuojama vainikine iškrova. Plokštelę galima įelektrinti tiek teigiamai, tiek ir neigiamai.

Paskui elektrorentgenografinę plokštelę

eksponuojama, panašiai kaip ir rentgenofilmo. Šiam reikalui tinka bet kuris rentgeno aparatas.

Slaptas elektrostatinis vaizdas dažniausiai ryškinamas dulkėmis. Taip gaunamos kontrastingesnės nuotraukos. Ryškinimui tinka suodžiai, talkas, pudra, cinko oksidas, milteliai iš įvairių dervų, asfalto, bitumo, kanifolijos ir kt. Milteliai supilami į specialų indą su guminės membranos dugnu. Virpinant membraną, specialiu elektrodu įelektrinti milteliai nusėda ant eksponuotos plokštelės. Tos vietos, kuriose daugiau elektrinių krūvių, pritraukia daugiau ryškinimo miltelių ir atvirkščiai. Jei milteliai turi tokį patį elektrinį krūvį, kaip ir plokštelė, gaunamas pozityvas, jeigu priešingą - negatyvas. Ryškinimo procesas trunka nuo 30 iki 60 s. Tai priklauso nuo aparato konstrukcijos ir miltelių rūšies. Po išryškinimo miltelių perteklius nuo plokštelės nupučiamas.

Išryškintą vaizdą jau galima studijuoti, aprašinėti, daryti iš jo išvadas. Jeigu gautojo vaizdo nereikia toliau saugoti, jį galima vatos gabalėliu nuvalyti ir plokštelę vėl panaudoti ekspozicijai. Jeigu gautąjį vaizdą reikia dokumentuoti, atiduoti į archyvą, jis perkeliamas ant popieriaus ir užfiksuojamas.

Vaizdą galima perkelti ant paprasto rašomojo popieriaus, uždėjus jį ant vaizdo ir vainikiniu iškrautuviu įelektrinus priešingu plokštei elektriniu krūviu. Traukiami įelektrintų dalelių, ryškalo milteliai nuo plokštelės pereina ant popieriaus paviršiaus.

Paskutinis elektrorentgenografijos procesas yra gautojo vaizdo fiksavimas pakaitiniant termostate arba virš šildomojo prietaiso. Fiksuojama ir tirpiklio garais. Šiuo atveju elektrorentgenograma įdedama į kamerą su kokio nors ryškalo dervas lydancio tirpiklio garais. Tirpikliu gali būti acetonas, spiritas, totuolas ir kitos medžiagos. Fiksavimas užtrunka nuo kelių sekundžių iki pusės minutės. Tai priklauso nuo ryškalo ir tirpiklio rūšies, taip pat ir nuo garų kiekio.

Nors dar esama kai kurių neišspręstų problemų, trukdančių plačiai pritaikyti elektrorentgenografiją medicinoje, pramonės įmonėse ir kt., tačiau šis metodas turi didelę ateitį. Anksčiau ar vėliau jis pakeis įprastą rentgenografiją.

Ar nusikaltimas - siekti laisvės?

JAV prof. sąjungų organizacijos, AFL-CIO prezidentas George Meany š.m. sausio 21 d. V. Simokaičio nuteisimo Vilniuje reikalu pažymėjo, kad Simokaitis, tai auka sovietų teroro prieš mažųjų tautybes, kurių nusikaltimas - siekti laisvės. Meany toliau pabrėžė, kad AFL-CIO aiškiai pritaria pa-

vergtųjų tautų protestams ir viso pasaulio lietuviams, kurie pergyvena "tamsią naktį persekiojimo ir neteisės, kuriuos sukėlė imperialistinis komunizmas su jo vadais Sovietų Sąjungoje". (E.)

EUROPOS Tarybos Patariamiosios Asamblėjos sausio 21 d. posėdyje, Turkijos at-

Brockton, Mass.

Sausio 24 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos už nežinomo likimo ištiktą Simą Kudirką. Pamaldas laikė Tėvas Eugenijus Jurgutis OFM, iš Kennebunkport, Maine, pasakydamas jautrų, tai progai pritaiktą pamokslą.

Sausio 30 d. Sandaros klubo salėje įvyko ALT-os bankietas. Bankiete atsilankę Brocktono burmistras ir Ipolitas Moncevičius, sveikino dalyvius ir pagyrė vietos lietuvių, taip gausiai dalyvavusių eisenose dėl Brazinskių, Simo Kudirkos ir Vytauto Simokaičio, bei aktyviai pasireiškusių laišku ir telegramų siuntime Amerikos vyriausybei.

Vasario 16 minėjimas Brocktone ruošiamas sekmadienį, vasario 21 d. sekančia tvarka:

10:00 val. iškilmingos pamaldos Šv. Kazimiero bažnyčioje,

3:00 val. p.p. minėjimas - akademija salėje po bažnyčia.

Kalbėtoju pakviestas vietos klebonas kun. P. Šakalys, programą išpildys komp. J. Gaidelio vadovaujamas parapijos choras ir šeštadieninės mokyklos mokiniai.

Visi kviečiami pamaldose ir minėjime dalyvauti.

Vasario 16 minėjimas anglų kalba per vietines radio stotis bus perduodamas: per WOKW stotį - sekmadienį, vasario 14 d., 12-12:30 val. p.p., per WBET stotį - antradienį, vasario 16 d. 7:30-8:00 val. vakare.

P. Jančiauskas

stovas prof. M. Yalcin priminė Brazinskių bylą, didelį sovietų spaudimą juos išduoti ir pareiškė nuomonę, kad bandymas iš totalitarinio krašto išsiveržti į laisvę negali būti laikomas kriminaliniu nusikaltimu.

Socialistų Internacionalo pirmininkas, austras dr. B. Pittermann atkreipė Asamblėjos dėmesį į mirties nuosprendį Vilniuje ir pareiškė viltį, kad Asamblėja pareikšianti panašų protestą, koks yra buvęs Leningrade nuteistų žydų atveju. Vėliau buvo išsiųsta atitinkama telegrama. (E.)

VILNIAUS "Tiesa" rašo: - Kaimuose purvyno tiek ir tiek - be gerų batų neišbrisi. Kai kurių nerūpestingų ūkių ir ne tik ūkių keliai skendi balose, duobėti, išmalti traktorių ir sunkvežimių. (E.)

IEVOS OBELYS

Ceilono saloje auga vaismedis vadinamas Ievos obelimi. Šito medžio vaisiai panašūs į obuolius: gražiai geltoni. Kiekvienas obuolys turi savotišką žymę - lyg kas būtų iškandęs vieną karnį. Šie vaisiai nuodingi, todėl žmonės ėmė manyti, kad šie medžiai yra tie patys, nuo kurių Ieva rėjuje skynė uždraustus obuolius.

TĖVYNĖ 6

FELLOW LITHUANIANS OF GREATER NEW YORK

The passage cited above expresses the feeling and restlessness that was captured by a poet when the Declaration of Independence was proclaimed in Vilnius on February 16, 1918.

This Declaration is trampled and ridiculed by the present-day occupant of Lithuania. The Lithuanian in Lithuania is cowed into silence about the event. The sacred right to freedom, the striving after freedom for man and nations is held to be a crime, punishable by death in the Soviet system.

This fact was dramatically demonstrated by the escape to freedom by the Brazinskai - father and son, and by the tragic attempt by Simas Kudirka to make a break for freedom.

As witnesses to these events, can we be quiet as the calendar day, the day which the Council of Lithuania chose to make its brave decision and proclaim Lithuanian independence in Vilnius, stir the masses and win freedom for the Lithuanian nation. February Sixteenth is the brightest and most venerable date in the history of the Lithuanian nation. It is a day of freedom.

This day will be observed in New York on Sunday, February 14, 1971 with services at 11 a.m. in Lithuanian churches of New York. The commemoration with a cultural program will be held in the auditorium of Franklin K. Lane High School, Jamaica Ave. and Dexter Court, Woodhaven N.Y., at 3 p.m.

FIRST U.S. VALENTINES

Esther Howland of Worcester, Mass. is credited with introducing valentine cards into the United States. After receiving a valentine card from a friend in England she made several designs of her own, and in 1840 - a leap year - put them on sale in her father's stationery shop. Miss Howland designed and sold thousands of valentines in her lifetime. Many are now in the Hallmark Historical Collection in Kansas City. In 1904, at the age of 78, Esther Howland died a spinster.

Valentines Day - February 14.

This auspicious commemoration is being organized with the cooperation of many worthy Lithuanian civic and cultural organizations.

Fellow Lithuanians of Greater New York!

We call upon all our friends who feel pride and dignity on the occasion of this commemoration to join us in its observance.

If you cannot attend, - please send your donation. The donation should be in the form of a check or money order written out to: Lithuanian American Council.

POLITICAL REFUGEE STATUS TO BRAZINSKAS

The Supreme Committee for Liberation of Lithuania was informed from Ankara that on December 26, 1970, the Turkish Supreme Court confirmed the findings of the provincial court which had found the Brazinskases to be bona fide political refugees and as such having the right to political asylum. (Pranas and Algirdas Brazinskas escaped from the Soviet Union on October 15, 1970, by diverting a Soviet airliner from Batumi, Soviet Union, to Trebizond, Turkey).

SIMAS KUDIRKA may be alive and well, and recuperating at a Crimean resort! (usually reliable sources inform us). Together with some officials from the "Sovetskaya Litva" he had been transported by a submarine to a hospital in his home town Klaipeda (Memel). The official version that was given for his injuries was that he had been beaten up by Americans (?). After healing the most serious wounds Kudirka was transferred again, this time probably to a resort in Crimea. The sad part of the news is that his wife Genele and two children - Valdas and Lolita, were picked up by a truck from their home in Klaipeda and driven to an unknown destination.

* SENATORIUS Edmundas Muskie, kuris rengiasi kandidatuoti ateinančių metų rinkimuose į JAV prezidentus siūlo priimti įstatymą vandens užteršimui sulaukyti. Jis siūlo šiam reikalui ištisa planą ir sako, jog tas darbas turės kainuoti net 25 milijonus dol.

* AGRIKULTŪROS departamentas Washingtono paskelbė, kad 11 valstijų federaliniai valdininkai pastoviai vykdys parduodamos mėsos inspekcijas, kadangi pastebėti prasižengimai su veikiančiomis taisyklėmis.

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Vasario 6, 1971

VINCAS STONIS, 22 kp., Steubenville, Ohio., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 6, 1925 m., mirė gruodžio 6, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Katrei Stonienei.

MIKALINA LAPINSKIENĖ, 42 kp., Grand Rapids, Mich., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 6, 1925 m., mirė gruodžio 27, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionės

TĖVYNĖ 7

dukteriai, Mary C.Reynolds-Edwards.

BEATRICE JEZAVITAS, 134 kp., Chicago, Ill., gimusi Chicago, Ill. Prie SLA prisirašė gegužės 9, 1940 m., mirė gruodžio 5, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionės vyrui, Adam Jezavitas.

KAZYS ALASIVS, 151 kp., Homestead, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 15, 1923 m., mirė sausio 6, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio dukteriai, Ellen Rakoski.

JURGIS ELINAUSKAS, 187 kp., New Philadelphia, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 6, 1917 m., mirė gruodžio 10, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionio dukteriai, Anna Elinsky.

PRANĖ KAIRIENĖ, 269 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 7, 1926 m., mirė sausio 18, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės pusbroliui, Joseph Kasputis.

Viso \$ 3,520.00

Nuo pradžios šių metų bendrai

viso \$ 11,220.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

Vasario 6, 1971

9. Marė Subačienė, 7 kp., Pittston, Pa., sirgo 12 sav. \$ 54.00

10. Leonas Bilbokaitis, 34 kp., New Britain, Conn., sirgo 12 sav. \$ 102.00

11. Anna Lapinskas, 41 kp., Lawrence, Mass., sirgo 12 sav. \$ 54.00

12. Adomas Sukackas, 57 kp., Worcester, Mass., sirgo 3 sav. 1 d. \$ 18.83

13. Agnes Reed, 126 kp., New York, N.Y., sirgo 9 sav. \$ 108.00

14. Jurgis Pavilionis, 135 kp., Philadelphia, Pa., sirgo 10 sav. \$ 45.00

15. Nellie Morkus, 142 kp., New Haven, Conn., sirgo 5 sav. \$ 25.54

16. Bessie Kavaliauskas, 226 kp., Chicago, Ill., sirgo 8 sav. 5 d. \$ 80.96

17. Jonas Žagunas, 236 kp., Toronto, Canada, sirgo 2 sav. 2 d. \$ 39.33

18. Irena Ramas, 236 kp., Toronto, Canada, sirgo 7 sav. \$ 96.94

19. Mary Daukšas, 257 kp., Peoria, Ill., sirgo 5 sav. 3 d. \$ 24.04

Viso \$ 648.64

Nuo pradžios šių metų bendrai

viso \$ 1,087.47

* **NEW YORKO** Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, kaip jau buvo anksčiau pranešta mūsų skiltyse, Vasario 16 iškilmes rengia vasario-February 14 dieną, sekmadienį, Franklin K. Lane mokyklos salėje, Jamaica Ave. ir Dexter Court, Woodhaven, N.Y. Pradžią 3 val. po pietų. Pagrindinę kalbą pasakys dr. R. Vaičaitis. Bus meninė programa.

* **VYTAUTAS ŠLIUPAS**, aušrininko dr. Jono Šliupo, didžiai nusipelnusio mūsų Susivienijimui sūnus, aplankė SLA namus. Pasisveikindamas, jis pareiškė, jog nepraleidžia progos, kai tik atvyksta į New Yorką, aplankyti mus. Jis šiuo metu susirūpinęs paruošimu ir išleidimu knygos apie savo tėvą. Tik labai esą gaila, jog šiuo metu jam labai trūksta laiko. Girdi, pastarųjų dviejų mėnesių bėgyje jam teko tarnybos reikalais aplankyti net keturiolika valstybių Europoje ir Afrikoje. Dabar, tik pakeisdamas lėktuvą jis vyksta pas šeimą į namus, į Kaliforniją.

* **ALEKSANDRĄ CHAPLIKĄ**, SLA Pildomosios Tarybos viceprezidentą, rengiasi pagerbti SLA 43 kuopa. Pokylis įvyks Bostono Lietuvių Klube kovo-March 21 dieną.

* **NADAS RASTENIS**, poetas ir SLA garbės narys, Baltimorėje buvo susirgęs ir gydėsi tam tikrą laiką Šv. Agnietės ligoninėje.

* **BOSTONO RAMOVĖ** išrinko šiems metams naują valdybą tokioje sudėtyje: Petras Ausiejus, Stasys Griežė, Povilas Jakimavičius.

* **VISUOMENĖS VEIKĖJAI** Stasys ir Marija Lušiai, kurie pastaruoju metu gyveno Brooklyne, persikelia gyventi į Bostoną, kur jie anksčiau buvo įsikūrę.

* **VYTAUTAS ABRAITIS** vasario 13 d. pasakys kalbą Jokūbo Stuko radio programoje Vasario Šešioliktos proga.

TRAGIŠKAI ŽUVO RITA - JONO ŠIMĖNO DUKTĖ

Praeitą savaitgalį, savo namuose, New Jersey, ištikus staigiam gaisrui sudegė Mrs. Rita Terrance, duktė žinomo lietuvių veikėjo Jono Šimėno. Jos vyras, o taip pat keturi vaikai, nuo keturių iki 15 metų, sugebėjo per langą išsokti. O ji tuo metu sirgo ir negalėdama atsikelti iš lovos, negalėjo išsigelbėti. Ji žuvo ugnyje. Ši nelaimė giliai sujaudino daugelį New Yorko lietuvių, nes Šimėnų šeima plačiai žinoma ir ilgus metus buvo populiari didžiamame New Yorke.

* **DR. ZIGMAS KUNGYS** pradėjo praktiką Los Angeles, Cal. Jo kabinetas yra 4408 Santa Monica Blvd.

* **DAINININKĖ** Gina Butkutė-Čapkauskienė sėkmingai dalyvauja Montrealio televizijos programose.

LIETUVIAI J. A. VALSTYBĖSE KVIEČIAMI SIŪSTI VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS PROGA SAVO PINIGINES AUKAS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI, O IŠ KITŲ KRAŠTŲ - TAUTOS FONDUI ADRESU: LITHUANIAN NATIONAL FUND, 64-14 56th Road, Maspeth, N.Y., USA.

* **KOMPOZITORIUS DARIUS LAPINSKAS** parašė naują kūrinį Simui Kudirkai atminti. Veikalas pavadintas II Vigilante Del Mare. Šis veikalas pirmą kartą bus atliktas Chicagoje, Margučio radio parengime, vasario 27 d.

INŽ. PLK. LTN. JONAS MATONIS-MACULEVIČIUS

išlaikė valstybinius egzaminus Mass. valstijoje ir išgijo registruoto profesijos inžinieriaus titulą ir teises projektuoti, tvirtinti projektus ir vykdyti neriboto dydžio trobesių, tiltų ir kt. statybas.

JAV su šeima gyvena nuo 1949 m. Iki 1969 m. rudens dirbo projektuotoju-tikrintoju garo jėgainių statybos bendrovėje Riley Stoker Corp., Worcesterstyre, Mass.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS NAUJAS ADRESAS: 2606 WEST 63 STREET CHICAGO ILL. 60629 TEL.: 778-6900 / 778-6901.

Gediminas Rygertas, kilęs iš Chicagos, spalio 25 d. grįžo sveikas iš P. Vietnamo. Ten išbuvo 13 mėnesių kariuomenės žvalgybos specialiaame dalinyje. Už drasą ir sumanumą gavo "Bronze Star" medalį ir 3 kitus atžymėjimus. Pasiryžęs toliau tęsti mokslą Illinois Universitete.

Juozas Gavenonis, kilęs iš Plymouth, Pa. Amerikos legiono vadas, II Pasaulinio karo veteranas, paskirtas Pensilvanijos švietimo departamento privačių mokyklų ir veteranų švietimo biuro direktorium.

* **STRAUSSO OPERETĖ** "Šikšnosparnis" bus vaidinama Chicagoje kovo 27-28 dienomis. Ši vaidinimą rengia seniai žinomas lietuvių choras "Pirmyn", kuris po ilgesnės pertraukos vėl pasidarė aktyvus. Algirdas Mickevičius, kuris šiam chorui priklauso nuo 1933 metų atsiuntė didesnę auką. Jis dar neužmiršo, kaip su chorą "Pirmyn" jis lankėsi prieš II pasaulinį karą Lietuvoje. Naujame pastatyme dalyvauja ir žymusis dainininkas Algirdas Brazis.

* **ITALIJOJE**, Tuskanijos miesto rajone, įvyko žemės drebėjimas. Požeminiai smūgiai prasidėjo 7 val. vakaro, kai gyventojai buvo daugiausia namuose. Namai mieste krito, lyg kortų nameliai. Pirmomis žiniomis žuvo 16 ir 150 sužeistų. Galimas dalykas, kad nukentėjusių skaičius vėliau pasirodys žymiai didesnis.

* **GEOLONGO** lietuviai, Australijoje, išlaiko pusvalandžio radio programą, kuri supažindina viusomenę su lietuvių kultūriniais ir meno darbais.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiesčiuose metams - \$20.00, pusė metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, viename mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusė metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, viename mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusė metų - \$11.00, viename mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusė metų - \$11.00, viename mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasigaite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Ašku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-ius metus. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. PRENUMERATA: - METAMS - \$ 7.00.

Užsisakykite KELEIVIO 1971 metų kalendorių.

Jo kaina \$ 1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS

Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartus į savaitę Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusė metų—\$7.00
Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Tel. 296-2244
SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
prie Forest P'way stoties
WOODHAVEN, N.Y. 11421
Garbingai aprašoma
laidotuvėms
Koplyčios
viesoje miesto dalyse
**F. W. SHALINS ir
J. S. SHALINS**

Tėvynė 8.